

Programma Aansluiting wind op Zee- Eemshaven

Informatieavonden november 2023

13 november 2023 Dokkum

De IJsherberg, Dokkum, 19.30 – 21.30 uur

In het najaar van 2023 organiseert het ministerie van Economische Zaken en Klimaat een reeks informatieavonden om geïnteresseerden bij te praten over de stand van zaken van het Programma Aansluiting Wind op Zee – Eemshaven. Het doel van de avond is om inzicht te bieden in de routes die in onderzoek zijn, en welke routes inmiddels niet meer worden onderzocht. Daarbij wordt een toelichting gegeven op hoe deze trechtering tot stand is gekomen en ook op de onderzoeksmethodes die op dit moment worden toegepast op de overgebleven routes. Daarnaast geven we inzicht in het proces om tot een programma te komen en op welke momenten men daar inspraak in heeft. Het doel van de avond is om mensen te informeren en in de gelegenheid te stellen om vragen te stellen. In onderstaand verslag is te lezen hoe de avond is verlopen.

Opening

Er waren 24 geïnteresseerden. Geen wethouder of gemeente aanwezig. Onder de aanwezigen waren veel bewoners, maar ook een aantal bezoekers vanuit de visserij. In vergelijking met de andere avonden in agrarisch gebied waren hier niet veel landeigenaren.

Het programma onderzoekt welke routes er mogelijk zijn om op zee opgewekte windenergie aan te sluiten in de Eemshaven door middel van elektriciteitskabels en op het landelijke waterstofnetwerk Nederland met waterstofleidingen. Deze routes zullen in eerste instantie worden gebruikt om de windparken Ten noorden van de Waddeneilanden (TNW) en Doordewind aan te sluiten. TNW is in maart 2023 aangewezen als waterstofdemonstratiekavel van 500MW. In totaal gaat het om 4,7 Gigawatt (GW) en waterstof. In deze regio gaat het om waterstofroutes.

Daarnaast worden de mogelijkheden voor aansluitingen voor andere toekomstige windparken onderzocht. De uitkomsten hiervan worden opgenomen in programma VAWOZ 2031-2040. Momenteel worden voor de beoogde routes de milieueffecten en overige effecten (IEA) onderzocht. Dit wordt in het voorjaar van 2024 afgerond in de plan-Milieueffectrapportage (MER) en de Integrale Effectenanalyse (IEA).

Na opleveren van de MER en IEA wordt het programmadocument opgesteld: hierin staat beschreven welke routes mogelijk zijn vanaf de Noordzee naar de Eemshaven en naar het landelijk waterstofnetwerk en wordt er een prioritering gemaakt welke routes als eerst gebruikt zullen worden. Het Bestuurlijk Overleg Wadden (BOW) zal in december 2024 een besluit nemen over het programmadocument.

Informatiemarkt

Bezoekers hadden de gelegenheid om rond te lopen en bij de panelen verdiepende gesprekken met de deskundigen te voeren van de adviesbureaus Witteveen+ Bos, RHDHV, TenneT, Gasunie en EZK.

Er werden met name vragen gesteld vanuit interesse over (aanleg)technieken en scheepvaart (bijv. bots gevaar). Men was bezorgd over de visserij, maar werd enigszins gerustgesteld toen ze hoorden dat er in dit gebied een leidingroute loopt, en niet een kabel.

Er zijn vragen over de windparken, waar staan die, hoe zien ze eruit, wat zijn hier de effecten van? wat is het effect van de windturbines op de windstromen en daarmee bijv. de vogeltrek? Antwoord is dat dit in een ander onderzoek wordt meegenomen. Deze vragen laten zien dat de aanwezigen vragen hebben over windparken in zijn geheel, niet alleen over de aanlanding.

Er zijn ook vragen over het besluitvormingsproces: hoe maak je straks de afweging tussen routes en wanneer? Men wil weten wanneer ze echt in actie moeten komen als ze er niet mee eens zijn. Deze avonden nu zijn alleen nog maar informatief. Er is verwezen naar de poster met daarop de procesdoorloop.

Enkele vragen over Duitsland en EDV: Kan de kabel niet door EDV-gebied? Deze routes zijn nog in onderzoek. Daarover is ook contact met Duitse overheden.

Er is ook bezorgdheid over het mogelijk verliezen van de UNESCO status. Er is aangegeven dat we in nauw contact staan met UNESCO. Zij kunnen ook meekijken met de uitvoering van de onderzoeken naar de milieueffecten.

Idee van bewoner om de waterstof niet via leiding te vervoeren, maar via een boot die op en neer vaart. Er is aangegeven dat gezien de omvang (capaciteit) die nodig is dat transport en opslag op een boot te gering is.

Bij verlaten van de zaal konden de mensen nog een korte digitale enquête invullen met een paar vragen over de wijze waarop de informatie over het programma met hen gedeeld was. Verder is verwezen naar de mogelijkheid om zich aan te melden voor de nieuwsbrief (digitaal) en de website waar alle informatie wordt gedeeld over PAWOZ-Eemshaven.